

Syyskuu

Mä tajusin, ettei mulle voisi ikinä tapahtua mitään parempaa.

Olin aloittanut ysiluokan kolme viikkoa sitten. Meidän matikan tunnit pidettiin homeongelman takia yläkoulun vieressä sijaitsevassa lukiossa. Kun kello soi, mä laahustin sisään lukion ovesta jälleen yhdeltä yksinäiseltä välitunnilta ja kirosin mielessäni nöyryyttävää ulkona-olopakkoa. Tunneilla oli helpompaa. Pulpettirivistössä oma yksinäisyys ei ollut niin alleviivattua kuin pihalla, missä juttelevien ja nauravien ryhmien keskellä seisova yksinäinen tyttö pisti silmään kuin sirkuspelle antiikin tragediassa.

Väistin meluisaa ja riehakasta kaveriporukkaa ja päädyin lukion ilmoitustaulun eteen. Pysähdyin. Käytävän hälinä vaimeni etäiseksi kohinaksi.

Silmieni edessä komeili teatterin logo.

Näin vain yhden sanan, ja se oli *etsitään*.

Ilmeisesti ilmoitus oli ollut esillä jo pitkään, mutta en ollut huomannut sitä, ja nyt kohtalon koura oli tönäissyt mut aivan paperin eteen.

Huomio lukiolaiset!

Etsitään osallistujia uuteen musikaaliin!

Nuorisomusikaali IHANA TYTTÖ käsittelee nähdyksi, kuulluksi ja rakastetuksi tulemisen tarvetta.

Haemme rooleihin uusia nuoria näyttelijäkykyjä. Laulu- ja tanssitalo katsotaan eduksi. Koelaulut syyskuun toisena viikonloppuna teatterilla, ilmoittaudu alla olevaan numeroon ja saat lisätietoja! Tule rohkeasti mukaan, elämäsi saattaa muuttua!

Mahdollisuus iskostui mun tajuntaan. Mä olin uusi ja nuori! Mä olin laulu- ja tanssitaloinen! Mutta niin syvä kuin kaipaukseni näyttämölle olikin, siihen sekoittui myös epävarmuutta ja silkkaa kauhua.

Livahdin lähimpään vessaan ja lukitsin oven. Voisiko mua onnistaa? Ilmoitus oli suunnattu lukiolaisille. Voisiko teatteri joustaa ikärajoissa? *Pääset korkeintaan Hair-musikaaliin*, irvistin hennanpunaisille pitkille hiuksilleni ja intianpuuvillaiselle kukkapuserolleni. Toisaalta – *Hair* oli mahtava musikaali. Kaikki musikaalit olivat mahtavia. Jos mut valittaisiin mukaan, en toivoisi enää ikinä yhtään mitään. En tarvitsisi ystäviä enkä rakkautta.

Pesin kasvoni kylmällä vedellä, koska kirjoissa ja elokuvissa tehtiin aina niin, jos halusi rauhoittua. Vesi ei auttanut. *Ei siitä mitään kuitenkaan tule. Et ole tarpeeksi lahjakas. Ethän sä uskalla puhua edes luokkakavereittesi kanssa, miten sä muka uskaltaisit puhua oikean teatterin näyttämöllä? Olet pelkkä kakara, ääni mun päässäni ilkkui.* Kuivasin naamani käsipaperiin. Paperista jäi nöyhtää ihoon.

– Jos et edes yritä, jos et soita teatterille, en anna sitä sulle ikinä anteeksi, kuiskasin ääneen peilikuvalleni. Ja päätin samalla olla soittamatta. Kuitenkin muut, ne kaikki lahjakkaammat, paremmat, kauniimmat ja suosituimmat saisivat roolit, ja mulle naurettaisiin. Olinhan mä tiennyt jo vuosia – koulukavereiden katseista päätelty, somesta tai vessan seinältä lukenut – olevani outo, erilainen, hippi mikä lie. Tyhmähän mä olisin ollut, jos en jo vähitellen olisi uskonut. Nyt kun Kaisakaan ei enää ollut jankuttamassa mulle päinvastaista. Menen silti, mä päätin. Ja päätin olla menemättä.

Mun nimi, Reetta, tuli Margareta-nimestä. Margareta merkitsi helmeä. Äidin mielestä se tarkoitti, että mä olin ainutlaatuinen, arvokas ja loistava. Käytännössä asia oli monimutkaisempi.

– Kannattais sunkin vähän miettiä syömisiäs, kohta sulla on samanlaiset jenkkakahvat kuin mulla. En halua masentaa, mutta mä olen realisti. Sulla on mun geenit, äiti sanoi tutkiessaan peilikuvaansa eteisen peilistä. Lasikin voileipäni keittiön pöydälle. Äidillä oli lyhyt, käytännöllinen äititukka. Löysä ja kulahtanut vaatetus korosti sitä, miten vähän äiti arvosti itseään. Ennen isän lähtöä äiti oli pukeutunut ja puhunut ihan eri tavalla. Se, ettei sanaa *isätukka* ollut olemassakaan, kertoi paljon paitsi maailmasta myös meidän perheestä.

Mä asuin äidin kanssa kahdestaan maailman pienimmässä paritalokolmiossa rauhallisessa – suomeksi pystyynkuolleessa – lähiössä, joka sijaitsi kaukana meidän pienen kivan kotikaupungin – kiva kesäkaupunki, suomeksi karmea talvikaupunki – keskustasta. Me oltiin muutettu taloon kolme vuotta sitten, avioeron jälkeen. Isä ei ollut

halunnut yhteishuoltajuutta, joten me tavattiin tosi satunnaisesti. Isä asui uuden perheensä kanssa melko lähellä, tosin tietysti huomattavasti arvostetummalla ja arvokkaammalla alueella.

Vanhempieni avioliitto oli päättynyt, kun isä löysi keski-ikänsä kriisinsä kunniaksi nuoremman naisen. Isä työskenteli hammaslääkärinä, ja mä olin tietoisesti vältellyt kysymästä Matleenan ammattia, sillä olin ihan varma, että uusi vaimo oli työskennellyt ennen äitiyslomalle jäämistään isän yksityisen hammaslääkäriaseman vastaanotossa sihteerinä. Kauhea klisee. Miten maailmasta voisi koskaan tulla tasa-arvoinen, kun vanhat äijät vaihtoivat ensimmäisen vaimonsa nuorempaan, ja se oli kaikkien mielestä ihan normaalia ja hyväksyttävää? Mun kaksivuotias velipuoleni Eetu oli kaikesta huolimatta ihan suloinen pikku-poika. Lisäksi Matleena oli taas raskaana, joten mä saisin vielä ennen joulua uuden sisaruspuolen.

– Joko sä söit? äiti kysyi. – Voin heittää sut kouluun, ajattelin mennä tänään autolla, kun mä menen suoraan kaupalta jumppaan. Vaikka ei se tunnu mitään auttavan.

– Mä meen pyörällä.

– Okei. Mukavaa päivää, äiti sanoi ja nyhti hamettaan parempaan asentoon. – Ei tämä nyt vain istu. Mä olen varmaan väärän mallinen.

– Äiti, mulla olis yksi tärkeä juttu.

– Mun täytyy jo juosta!

Söin voileivän loppuun. En ihme kyllä tuntenut tarvetta laihduttaa, vaikka äidille rasvaprosentti oli merkittävin ihmisarvon mitta. Mä olin kiinnostuneempi henkisistä ominaisuuksistani. Niistä, jotka tekisivät musta hyvän näyttelijän. Tietenkin näyttelijän piti myös näyttää siedettävältä, mutta muuntautumiskyky oli varmasti tärkeämpi asia kuin painoindeksi. Eivätkä kaikki näytelmäkirjallisuuden naishahmot olleet langanlaihoja tai edes nuoria ja kauniita, vaikka joskus siltä tuntuikin.

Äidin kanssa meillä meni yleensä ihan hyvin, me ei juuri tapeltu. Se taas johtui siitä, ettei ollut mitään syytä tapella. Mä olin niin paljon kotona, ettei mulla ollut koskaan tilaisuutta nuorison lajityypilliseen rajojen kokeilemiseen. Saatoin vain haaveilla kotiintuloaikojen rikkomisesta, päihteistä tai ei-toivottuun seuraan pääytymisestä. Mun tapauksessa mikä tahansa seura olisi ollut toivottua, varmaan äidinkin mielestä. Äiti ei kyllä paljoa kysellyt mun kavereista. Sekin varmaan sääli mua. Kesän alussa mun paras ystävä Kaisa oli muuttanut perheineen Ranskaan. Kaisan muuton jälkeen mä olin viettänyt koko kesän huoneessani. Olin murjottanut, lukenut näytelmiä ja kuunnellut Doorsia, Edith Piafia ja musikaalien soundtrackeja. Kaisa oli mun ainoa oikea ystävä. Tai no, ainoa ystävä ylipäättään. Meidän ystävyys oli alkanut äidin ja isän avioerokesänä ratsastuksen alkeisleirillä, jonne isä oli mut maksanut varmaan potiessaan syyllisyyttä siitä, että oli jättänyt meidät. Kaisa oli juuri muuttanut kaupunkiin

ja oli leirillä auttamassa ja hoitamassa hevosia, koska se oli ratsastanut jo vuosia. Syksyllä koulun alkaessa Kaisa oli tullut samalle luokalle. Tosin siihen mennessä mä olin jo joutunut lopettamaan ratsastustunnit, sillä isän into korvata poissaolonsa rahalla oli lopahtanut. Isä oli keskittynyt uuteen perheeseensä, eikä äidin vaatekaupan myyjän palkka ollut riittänyt mun harrastukseen. Mä olin kuitenkin unohtanut ratsastamisen nopeasti, sillä kouluun oli perustettu näytelmäkerho. Kaisa sen sijaan ratsasti edelleen ja oli yhä mun ystävä, vaikka olikin muuttanut Ranskaan. Tai niin mä halusin ajatella, tosin me soiteltiin ja kirjoiteltiin koko ajan harvemmin. Etäystävyyttä oli vain hankalaa pitää yllä.

Otin pihalta turkoosiksi maalaamani pyörän ja lähdin polkemaan kouluun. Oli torstai. Huomenna olisi taas perjantai. Viikon pahin päivä. Voisinhan mä mennä yksinäni illalla kaupungille ja vaikka yrittää saada juotavaa jostain, mutta tiesin etten tekisi niin. Ajatus tuntui äärimmäisen vastenmieliseltä. Oli ihan riittävän nöyryyttävää tönöttää samassa paikassa koulun pihalla kaikki välitunnit ja yrittää epätoivoisesti näyttää siltä, että yksinäisyys oli oma valinta. Sitä iloa en muille soisi, että ilmaisisin haluavani seuraa ja olla kuin muutkin. Koska sitähan mä en halunnut: mä halusin olla erityinen ja omanlaiseni. Jotain paljon parempaa kuin kaikki muut.

Mua ei ollut enää viime vuosina kiusattu avoimesti, sillä Kaisa oli osannut antaa takaisin ja puolustanut mua. Kiusaajien argumentit eivät olleet kestäneet sarkasmia tai oikeastaan mitään älykstä. Mut oli siis jätetty rauhaan. Kukaan ei enää heittänyt mua lankakerällä päähän käsi-työtunnilla tai väittänyt mun sukkien haisevan, mutta silloin tällöin pakolliset koulutehtävät paljastivat armottomasti mun eristäytyneisyyden. Ryhmätöitä tehdessä luokkakaverit lipsuivat aina puhumaan viikonlopun sekoiluista, tiuhaan vaihtuvista seurustelukumppaneista, lemmikeistä, perheestä, tai mikä tylsintä, ryhmätyön aiheesta. Mä olisin halunnut jonkun, jonka kanssa vaahdota jostain suuremmasta: taiteesta, teatterista, musiikista ja koulunjälkeisestä elämästä! Varsinkin musikaalin koelaulusta olisin kipeästi tahtonut puhua jonkun kanssa. Olisin halunnut pohtia, olivatko kaikki parhaat asiat elämässä tosiaan samalla kertaa ihania ja hirveitä. Olisin jutellut aiheesta vaikka sitten edes äidille. Mutta sekään ei halunnut puhua mun kanssa. Miten sääliä.